

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Nemzeti Kulturális Alap által biztosított,
vissza nem térítendő támogatás felhasználásáról

Támogatott pályázat: Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve V. megjelentetése

Pályázati azonosító: 204188/00494

Elnyert támogatás: 500. 000 Ft

Szakmai felelős: Szakál Veronika

Elszámolási határidő: 2018. április 2.

Szakmai vonatkozások, tapasztalatok

A Munkácsy Mihály Múzeum 2013-ban került Békéscsaba Megyei Jogú Város fenntartásába, és ezzel együtt megváltozott az intézmény kiadványozási stratégiája is. Lassan már hagyománynak számít, hogy az év végén jelenik meg a Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve, amely az intézmény legrangosabb kiadványának számít.

Békéscsaba városa 2018-ban ünnepli újjátelepítésének 300. évfordulóját, és ebből az alkalomból a Munkácsy Mihály Múzeum egyedülálló kiadványt adott ki. A település életében rendhagyónak számító eseményeket, személyeket és helyszíneket mutattuk be. A feladat összetettsége miatt 19 fő vett részt az évkönyv megírásában, a szerzők elsősorban a múzeum munkatársai közül kerültek ki, többek között régészek, történészek, művészettörténészek és néprajzkutatók, de mellettük intézményünk könyvtárosa és biológusa is több cikket írt. Hat fejezetből áll a könyv, az első két rész az őskortól kezdve az újratelepítésig mutatja be a békéscsabai eseményeket. A következő fejezetek pedig az elmúlt 300 év legfontosabb csabai történéseire tér ki: az 1718-as újratelepítéstől az 1848/49-es forradalom és szabadságharcig, majd a második világháborúig tartó időszak, ezt követte az 1945 utáni események bemutatása, végül pedig a rendszerváltástól napjainkig tartó éveket ismertettük.

Célunk az volt, hogy a legfontosabb csabai történéseket bemutató írások érdekesek, lényegre törőek, de ami a legfontosabb, hitelesek legyenek. Ennek maradéktalanul eleget is tudtunk tenni, hiszen a szerzők összetétele biztos garanciát jelentett a feladat pontos elvégzésére. A munka végeredményének ellenőrzését Dr. Jároli József, ny. osztályvezető főlevéltáros látta el, akinek rendkívüli tudása és szakmai tapasztalata szintén a kiadvány minőségét biztosította. A cikkekhez minden esetben képeket is melléltünk, amelyek felkutatása szintén komoly feladatot jelentett a szerzők számára. Az írások többségéhez a múzeum gyűjteményében található tárgyak, dokumentumok és fényképek kerültek be illusztrációként, számos olyan kép található közöttük, melyeket eddig még nem sikerült bemutatni a szélesebb közönség számára. Természetesen fontosnak tartottuk, hogy az írások végén a felhasznált szakirodalmat is közöljük, hiszen ezeket megismerve még több információhoz juthat az Olvasó.

A *Csabensis. Békéscsaba 300* című évkönyv több hónapos munka eredményeként született meg, a közös munkának köszönhetően pedig számos szakmai együttműködés is elindult, melyet a jövőben folytatni szeretnénk.

Megvalósítás eredményessége

A terjedelmi, fizikai jellemzők közül ki kell emelni, hogy minden tekintetben rendkívüli kiadványról van szó, hiszen 656 oldalból áll, amelyben több mint 400 kép kapott helyet. Az évkönyv könyvtervének elkészítésével és nyomdai tördelésével Lonovics László festő- és grafikusművészt bíztuk meg, akivel a múzeum már évek óta együtt dolgozik, és ezúttal is egy nívós kiadványt tudtunk megjelentetni.

A könyv hivatalos bemutatóját 2017. december 18-án tartottuk Békéscsaba Városházának Dísztermében, amely teljesen megtelt ebből az alkalomból. A könyvbemutató után lehetőség nyílt az évkönyv kedvezményes megvásárlására, és már akkor a megszokottnál nagyobb érdeklődést tapasztaltunk az évkönyvvel kapcsolatban. A *Csabensis. Békéscsaba 300* című múzeumi évkönyv hatalmas sikernek számított a karácsonyi könyvvásárunkon is, hiszen intézményünk történetében először fordult elő, hogy mindössze 3 nap alatt elfogyott az összes példányszám. A hihetetlen népszerűség okai közé soroljuk az önköltségi áron történő értékesítés mellett azt is, hogy ilyen terjedelmű könyvet, ekkora illusztráltság mellett igazán ritkán adnak ki. De ami talán ezeknél is fontosabb lehet, hogy egy átfogó, Békéscsaba történetét bemutató könyv már régen jelent meg, ráadásul az évkönyv jelentőségét fokozza a település 300. évfordulója is.

Ennek köszönhetően, a szakmai körök mellett, szinte minden korcsoport részéről tapasztaljuk a folyamatos érdeklődést, iskolásoktól kezdve a felnőtteken át a nyugdíjasokkal bezárólag.

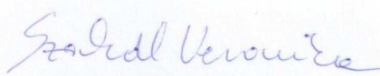
Ezek a folyamatok együttesen arra ösztönözték intézményünket - talán ez bizonyítja legjobban a kiadvány sikerességét-, hogy másodjára is kiadjuk az évkönyvet, immár nagyobb példányszámmal. A *Csabensis* második kiadása 2018. február 12-én jelent meg, a könyv bemutatójára a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség termében került sor.

Az évkönyvvel kapcsolatos sajtó és online (megyei hírportálok, rádió, Youtube) megjelenések elérési linkjeit mellékeljük a beszámolóhoz.

A kötet egy példányát az NKA Igazgatósága részére postai úton megküldtük, a támogatást ezúton köszönjük. A szerződés értelmében a pályázat szakmai beszámolóját a Hungaricana Közyűjteményi Portálra feltöltöttük, az erről készült igazolást csatoltuk.

A pályázat során beadott nyilatkozat alapján, a Munkácsy Mihály Múzeum vállalta, hogy 60 darabot eljuttatott a szakmai társintézményekhez, illetve a hasznosulás helye szerinti könyvtárakba; az erről szóló igazolásokat szintén mellékelten küldjük.

Békéscsaba, 2018. március 27.

Szakál Veronika

történész

Képek a könyvbemutatóról

A könyvbemutató közreműködői

A közönség

Az évkönyv szerzői

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata,
a Munkácsy Mihály Múzeum
és a
Békéscsabai Evangélikus Egyházközség
tisztelttel meghívja Önt és ismerőseit az

„Ami csabai...”

múzeumi sorozatban megjelent
Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve V.

Csabensis

BÉKÉSCSABA 300
című kötet bemutatójára

2017. december 18-án, hétfőn 17 órára
a békéscsabai Városháza Dísztermébe.

A kiadvány a könyvbemutatón
3 499 Ft helyett 2 999 Ft-os áron
vásárolható meg.

Munkácsy Mihály Múzeum
5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.
Tel./fax: +36 66 323 377
Web: www.munkacsy.hu E-mail: mmm@bmmi.hu
Felelős kiadó: **Ando György** múzeumigazgató

A megjelenteket köszönti:
Szarvas Péter,
Békéscsaba Megyei Jogú Város polgármestere

A kötetet bemutatja:
Ando György
múzeumigazgató, szerkesztő

Kutyey Pál Gábor,
a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség
igazgató lelkésze, szerkesztő

Dr. Jároli József,
a Békés Megyei Levéltár ny. osztályvezető
főlevéltárosa, szakmai lektor

Közreműködik:
Mészáros Mihály,
a Békéscsabai Jókai Színház színművésze
és a
Békéscsabai Evangélikus Vegyeskar

A kötet szerzői:
Ando György, dr. Bácsmegi Gábor, Dobókői Krisztina,
Forrainé Kovács Márta, Gyarmati Gabriella,
dr. Jároli József, Kovács Gergely, Krajcsovics Hajnalka,
Kutyey Pál Gábor, Martyin Emília, Medgyesi Pál,
Nagy Balázs, Nagy Dániel Sándor, Salamon Edina,
Szakál Veronika, dr. Szenográdi Péter,
Vass Csaba, Ván Hajnalka, Váncsa Klára

A könyvbemutató meghívója

Csabensis, Békéscsaba 300

Exkluzív kiadvánnyal lepi meg az olvasókat a Munkácsy Mihály Múzeum

A karácsonyi ünnepek közeledtével exkluzív kiadvánnyal lepi meg az olvasókat a Munkácsy Mihály Múzeum és a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség. A különleges kötet, amelynek címe latinul **Csabensis**, ami csabait jelent, Békéscsaba újratelepítésének 300. évfordulója alkalmából, az „Ami csabai...” múzeumi sorozat részeként lát napvilágot.

A múzeum idei évkönyve formáját és tartalmát tekintve sem mindennapi. Megjelenésében ünnepi, a csabaiak evangélikus énekeskönyvére, a Transcius-ra hasonlít, melyet Csabán már 300 éve használnak. Félzett kincsként őriznek, nagy becsben tartanak, ragaszkodnak hozzá máig, hiszen 300 évvel ezelőtt hozták magukkal a város újratelepítői.

A kiadvány, amely pontosan 300 rövid, gazdagon illusztrált, érdekes írást tartalmaz, a 300 éve újratelepült Békéscsaba történelmének egyfajta áttekintésére vállalkozik. A történetek, mint kis időkapuszulák, időrendbe állítva mutatják be a város vallási, kulturális, művészeti és népéletének legfontosabb

momentumait. Lapjain a városra vonatkozó információk mellett jellegzetes csabai épületek és tárgyak, ismert és kevésbé ismert fényképek, neves és elfeledett személyiségek jelennek meg.

A kötet azt a felbecsülhetetlen értéket tárja az olvasó elé, amit a csabaiak itt létrehoztak, a városunknak, az országnak és a világnak adtak: várost, egyházközséget alapítottak, különleges épületeket emeltek, igazi csabai kolbászt készítettek, búzanesítésben jeleskedtek, a világ egyik legkorábbi érésű szőlőfajtáját, a Csabagyöngyét nemesítették, a gyümölcs- és rizstermesztés módszereit dolgozták ki, hozzájárultak a felhőkarcolók építéséhez, színvonalas oktatást szerveztek, repülőgépet építettek, itt alkották meg a világ első „helikopterét”, nyomdát, kórházat alapítottak és előállították az európai hírű Pemete-fű cukorkát stb.

A könyv széles körű öszszefogással és odaadással íródott, amelyet megálmodói és készítői azzal a szándékkal hívtak életre, hogy minél színesebb képet adjanak a város múltjáról, megőrkítve a jövő számára a számtalan csabai emléket és értéket.

A kötet megjelenését Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága támogatta.

Időkapuszulák Csaba városának elmúlt háromszáz évéből

A megyeszékhely újratelepítésének 300. évfordulója alkalmából jelent meg a Munkácsy Mihály múzeum legújabb, ötödik évkönyve, melynek címe latinul *Csabensis, ami Csabait* jelent. Az „Ami csabai...” műzeumi sorozat részeként kiadott kötetet, hétfőn este mutatták be a városháza dísztermében.

Balázs Anett
anett.balazs@mediaworks.hu

BÉKÉSCSABA A kiadványt a múzeum és a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség gondozásában adták ki. A kötet megjelenésében a csabai evangélikus énekeskönyvére, a Transcius-ra hasonlít, melyet Csabára 300 évvel ezelőtt hoztak magukkal a város újratelepítői és amelyet azóta is használnak.

– Miért is Transcius alakú? A rézveretes énekeskönyvet őseink hozták magukkal, amely tartotta bennük a lelket az új otthon teremtése idején. Ez fölötté el szívüket a szebb jövőt illető reménységgel, és adott erőt az élet próbatételei között és ad erőt nekünk is – tette föl, majd válaszolta meg a kérdést Ando György, a Munkácsy Mihály múzeum igazgatója, a könyv egyik szerkesztője.

A városházán mutatták be a múzeum és az egyházközség közös könyvét

Fotó: Lehoczky Péter

A kiadvány, amely pontosan háromszáz rövid, gazdagon illusztrált, érdekes írást tartalmaz, a háromszáz éve újratelepült Békéscsaba történelmének egyfajta áttekintésére vállalkozik. A történetek, mint kis időkapuszulák, időrendbe állítva mutatják be a város vallási, kulturális, mű-

A kötet számokban kifejezve

Tizenkilenc szerző, háromszáz történetet írt le, közel negyvennyolcezer karakterbe foglalva, hatszázötvenöt oldalon bemutatva a város történetének elmúlt háromszáz évét, kronológiai sorrendben. Így korszakokba bellesztve, évszámok alapján ismerhet-

jük meg a város újratelepítésének eredetét a kezdetektől napjainkig. Elhangzott, a kötetet a benne lévő háromszáz tanulmány mellett olyan, közelebbi félezer képpel gazdagon illusztrált, melyek nagy részét még a szakmabeliek sem látták.

vészeti és népiéletének legfontosabb momentumait. Lapjain a városra vonatkozó információk mellett jellegzetes csabai épületek és tárgyak, ismert és kevésbé ismert fényképek, neves és elfeledett személyiségek jelennek meg.

A kötet azon értékeket tárja az olvasó elé, amit a csabaiak itt hoztak létre.

– Azt tapasztalom, hogy a múlttal egyre kevesebbet foglalkozunk, ezért nagy öröm számomra, hogy megjelent ez a könyv. Jövőre ünnepelehetjük városunk történetének elmúlt háromszáz évét. Fontos emlékeznünk erre a dinamikus, sokszínű három évszázadra, arra az időre, amikor az ideérkező telepek kemény munkával, sok időt és energiát áldoztak arra, hogy megőrizzék és továbbörökítsék kultúrájukat, hagyományait, nyelvüket – fogalmazott az ünnepélyes bemutatón Kiss Tibor, Békéscsaba alpolgármestere.

Elhangzott, a kötet azokat az értéket tárja az olvasó elé, amit a csabaiak itt hoztak létre: várost, egyházközséget ala-

pitottak, különleges épületeket emeltek, csabai kolbászt készítettek, búzanevelésben jeleskedtek, a világ egyik legkorábbi érésű szőlőfajáját, a Csabagyöngyét nevelítették, a gyümölcs- és rizstermesztés módszereit dolgozták ki, hozzájárultak a felhőkarcolók építéséhez, színvonalas oktatást szerveztek, repülőgépet építettek, itt alkották meg a világ első „helikopterét”, nyomdát, kórházat alapítottak és többek között előállították az európai híru Pemetefü cukorkát is.

– A könyv széles körű összefogással és odaadással fródot, amelyet megálmodni és készíteni azzal a szándékkal alkottak meg, hogy minél színesebb képet adjanak a város múltjáról, megőrizve a jövő számára számtalan csabai emléket és értéket – foglalta össze a kötet kiadását dr. Járóli József, a Békés Megyei Levéltár nyugalmazott főlevéltárosa, a könyv szakmai lektora, akitől azt is megtudhattuk, hogy az anyag feldolgozása egy helytörténeti lexikon műfajának megfelelő összeállítás, melynek kutatásainál levéltári adatokra nem volt szükség, mert elődeink már igen sok területet feldolgoztak Békéscsaba város történetének.

A kiadvánnyal kapcsolatos online megjelenések

<https://www.beol.hu/kozelet/helyi-kozelet/ami-csabai-csabensis-nevet-kapta-muzeum-legujabb-evkonyve-1122277/> letöltési idő: 2018. március 13.

<https://behir.hu/programajanlo/events/csabensis-bekescsaba-300-unnepi-konyvbemutato/> letöltési idő: 2018. március 13.

<https://behir.hu/csabensis-bekescsaba-300-exkluziv-kiadvannyal-lepi-meg-az-olvasokat-a-muzeum> letöltési idő: 2018. március 13.

<https://behir.hu/bemutattak-az-ami-csabai-sorozat-kovetkezo-kotetet-a-csabensis-t> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://museum.breuerpress.com/2017/12/18/ami-csabai-a-csabensis-nevet-kapta-a-muzeum-legujabb-evkonyve/> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://www.evangelikus.hu/ami-csabai-konyv> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://www.belvarbcs.hu/portal/cikkek/2018/01/08/csabensis> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://www.koroshircentrum.hu/i1747-Bekescsaba-elmult-300-evet-oleli-fel-a-Csabensis> letöltési idő: 2018. március 13.

<https://www.youtube.com/watch?v=sn6HO-rAhHk> letöltési idő: 2018. március 13.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=412&v=5uwF3QU9jxE letöltési idő: 2018. március 13.

<https://www.youtube.com/watch?v=oHNBa69Aa1A&feature=youtu.be> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://munkacsy.hu/hirek/csabensis-bekescsaba-300-a-munkacsy-mihaly-muzeum-unnepi-kiadvanya> letöltési idő: 2018. március 13.

<https://www.beol.hu/kozelet/helyi-kozelet/megujult-konyvboritoval-kaphato-szlovak-evangelikus-enekeskonyv-1177931/> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://www.evangelikus.hu/szlovak-evangelikus-enekeskonyv-uj-kiadasa> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://munkacsy.hu/hirek/megjelent-a-csabensis-cimu-nagysikeru-kotet-masodik-kiadasa> letöltési idő: 2018. március 13.

<http://www.csabativ.hu/node/10044> letöltési idő: 2018. március 13.

Munkácsy Mihály Múzeum Évkönyve V. kiad:

kötelező

Pályázat azonosító

204188/00494

A helyes forma a következő :XXXXXX/XXXXX (A régi: XXXX/XXXXX)

Megítélt összeg

500.000

Kérjük a teljes összeg kiírását!

Email cím

szakal.veronika@bmmi.hu

kötelező

Beszámoló

Fájl kiválasztása Szakmai b...ve V..pdf

A beszámolót csak PDF formátumban áll módunkban elfogadni! A maximális méret 3MiB.

Kész

Friss bejegyzések

- Független Budapest 1906-1938
- Értékmentés összefogással - Három projekt találkozik
- 360 fokos technikával készült tárgyi fotók a Hungaricana közgyűjteményi portálon!!!
- Budapest 1944
- Tervtári tarkaságok: rajzok a bölcsőtől a koporsóig

Kiváló magyar tartalom
eFestival 2014

Felhasználóbarát
Honlap

Beszámoló feltöltése

Beszámoló feltöltése

A feltöltés sikeresen megőrtént. Egyéb kérdéssel kérjük, forduljon ügyfélszolgálatunkhoz.

[Hírek](#)[Adatbázisok](#)[Rólunk](#)[Közreműködők](#)[Kapcsolat](#)[GY.I.K.](#)[Bejelentkezés / Regisztráció](#)

Friss bejegyzések

- Független Budapest 1906-1938
 Független Budapest